

महाराष्ट्र राज्य लॉटरी

“महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष” या
मासिक सोडतीची बक्षिसरचना व कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मरालॉ २०२२/प्र.क्र.४६ /लॉटरी- २

नवीन प्रशासन भवन, मंत्रालयासमोर, मुंबई - ४०० ०३२.

तारीख: २१ जुलै, २०२२.

वाचा: १. उपसंचालक (वि.व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वाशी, नवीमुंबई यांचे
पत्र क्र. उपसं (विव ले)/मरालॉ/योजना/२१९३/२०२२, दि. ०८/०७/२०२२.
२. शासन निर्णय क्रमांक: मरालॉ २०२२/प्र.क्र.४६ /लॉटरी- २, दि. ०६/०६/२०२२.

शासन निर्णय :

महाराष्ट्र राज्य लॉटरीची “महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी” ही मासिक सोडत, केंद्र शासनाच्या लॉटरी (विनियमन) अधिनियम १९९८ व लॉटरी (विनियमन) नियम-२०१० अन्वये नव्याने कार्यान्वित करण्यात करण्यात आलेली आहे. “महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष” ही मासिक सोडत सुधारित संरचने प्रमाणे माहे ऑगस्ट, २०२२ पासून दरमहा सायंकाळी ४.०० वाजता काढण्यात येईल.

२. महाराष्ट्र राज्य लॉटरीची “महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष” या मासिक सोडतीच्या तिकिटाचे मूल्य रु.१००/- (GST सहित) असून प्रत्येक मालिकेत ६००० तिकीटे असलेल्या १० मालिकांत एकूण ६०००० तिकीटे मुद्रीत करण्यात येतील. या सोडतीतील प्रत्येक मालिकेमध्ये तिकीटांचे क्रमांक १००० ते ६९९९ या प्रमाणे असतील. सोडतीमध्ये सर्व मालिकांमिळून पहिले सामायिक एक बक्षिस रु. १२,००,०००/- चे ठेवण्यात आले आहे.

३. “महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष” या मासिक सोडतीची तिकीटे उपसंचालक (वि. व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, १ला मजला, वाय-अे १, अतिरिक्त शॉप कम गोडाऊन, ए.पी.एम.सी. मार्केट, सेक्टर १९-बी, वाशी, नवीमुंबई-४००७०५ यांचे कार्यालयातून सर्व विक्रेत्यांना उपलब्ध होतील. या मासिक सोडतीची तिकीट विक्री फक्त महाराष्ट्र राज्यातच करण्यात येईल. तसेच तिकीटावर छापण्यात येईल.

४. या सोडतीची तिकीट विक्री करताना महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या तिकीट विक्रेत्यांना या तिकीट विक्रीच्या १०० तिकीटांचे एका पुस्तकावरील (M.R.P. Rs.१००/- each ticket (GST सहित) तिकीटांच्या दर्शनी किंमतीवर खरेदी करण्यात आलेल्या या सोडतीच्या एकूण लॉटरी तिकीटांच्या दर्शनी किंमतीमध्ये वस्तु व सेवा कर (GST) सह पुढील प्रमाणे घाऊक सूट (Discount) देण्यात येईल.

तिकीटांची संख्या	अनुज्ञेय घाऊक सूट
५०० ते २००००	१८%
२०००१ ते ४००००	२२%
४०००१ ते ५००००	२४%
५०००१ ते ६००००	२६%

५. “महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष” या मासिक सोडतीच्या तिकीट छपाईचे आदेश उपसंचालक (वि.व ले.) महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वाशी, नवी मुंबई-४०० ७०५ यांचे कार्यालयाकडून स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येतील. या सोडतीची तिकीट छपाई मे. साई सिक्युरिटी प्रिंटर्स प्रा. लि., फरीदाबाद यांचेकडून करून घेण्यात येईल. या तिकीटाचे आकारमान २० x १० cms असून यासाठी कागदाचा दर्जा ९० GSM Croma Art Paper वापरण्यात येऊन त्याचा छपाई दर रु. २८०/- प्रती चौ. से.पी. प्रती लाख असा राहील.

६. घाऊक विक्रेत्याने ज्या किरकोळ विक्रेत्यास तिकीटे विकली असतील त्या किरकोळ विक्रेत्यांची यादी घाऊक विक्रेत्याने पुढील तिकीट खरेदीच्यावेळी महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या वाशी, नवीमुंबई या कार्यालयात सादर करणे बंधनकारक आहे.

७. "महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष" या मासिक सोडतीची बक्षिस रचना -

मालिका :- १०

प्रत्येक मालिकेत ६००० तिकिटे

तिकीटांचे क्रमांक: १००० ते ६९९९

एकूण तिकिटे ६००००

सोडत दि.: माहे ऑगस्ट, २०२२ पासून

तिकीटांची किंमत रु. १०० (GST सहीत)

वेळ : दरमहा सायं. ४.०० वाजता.

बक्षिसे	बक्षिसाची रक्कम रूपये	प्रत्येक मालिकेतील बक्षिसांची एकूण संख्या	सर्व मालिकेतील बक्षिसांची एकूण संख्या	सर्व मालिकांतील बक्षिसाची एकूण रक्कम रूपये	एकूण विक्रेता बोनस
पहिले सामायिक बक्षिस (पूर्ण क्रमांक)	१२,००,०००	--	१	१२,००,०००	१२,०००
प्रोत्साहनपर बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (पहिल्या बक्षिसाची मालिका वगळून उर्वरित ९ मालिकांसाठी)	१०,०००	--	१	१०,०००	
दुसरे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (६ क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	५,०००	६	६०	३,००,०००	
तिसरे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (६ क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	२,०००	६	६०	१,२०,०००	
चौथे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (६ क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	१,०००	६	६०	६०,०००	
पाचवे बक्षिस ((पूर्ण क्रमांक) (६ क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी))	५००	६	६०	३०,०००	
सहावे बक्षिस (शेवटचे ४ अंक (कोणतेही ३८० क्रमांक सर्व मालिकांसाठी) संगणकावर रॅन्डम [Random] पद्धतीने काढण्यात येतील.)	२००	--	३८००	७,६०,०००	
एकूण			४०५०	२५,६०,०००	१२,०००

"महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी" या विशेष मासिक सोडतीच्या माहे ऑगस्ट, २०२२ मधील सोडतीसाठी "महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन" असे ठेवण्यात आले आहे. या नंतरच्या तारखा व सोडतीचे नांव त्या महिन्यातील सण/विशेष दिवस विचारात घेऊन उपसंचालक (वित्त व लेखा) महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, वाशी, नवी मुंबई. यांचेकडून ठरविण्यात येतील.

c. बक्षिसे काढण्याची कार्यपद्धती :-

"महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष" या मासिक सोडतीकरीता सोडतीच्या ठिकाणी ठळकपणे दिसतील अशा ठिकाणी ५ झ्रम ठेवण्यात येतील. या सोडतीमध्ये १० मालिका आहेत. प्रत्येक मालिकेमध्ये १००० ते ६९९९ असे तिकीटांचे क्रमांक असतील. पहिल्या झ्रममध्ये मालिकांचे अद्याक्षरे / क्रमांक असलेल्या चकत्या असतील दुस-या झ्रममध्ये १ ते ६ अंकाच्या चकत्या असतील व उर्वरित ३ झ्रममध्ये ० ते ९ अंकाच्या प्रत्येकी एक चकती या प्रमाणे दहा चकत्या टाकण्यात येतील. पंचमंडळाच्या समोर प्रत्येक चकती प्लॅस्टिक/रबरी आवरणात (पिशवीत) ठेवली जाईल. त्यामुळे चकतीवरील अंक दिसणार नाही. पंचमंडळाच्या अध्यक्षांनी घंटी वाजविल्यावर सर्व झ्रम एकाच वेळी फिरविले जाऊन सोडतीची सुरुवात होईल. अध्यक्षांनी पुन्हा घंटी वाजविल्यावर सर्व झ्रम्स एकाच वेळी फिरवायचे थांबविले जातील. त्यानंतर प्रत्येक झ्रममधून एक पिशवी काढून त्यातील चकतीवरील अंक पंचांना दाखविला जाईल. अध्यक्ष तो अंक घोषित करतील. अंक ज्या क्रमाने निघतील त्या क्रमाने फलकावर प्रदर्शित केले जातील.

(१) दुसरे बक्षिस रु. ५,०००/-_ दुसन्या रु.५,०००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक क्रमांक या प्रमाणे ६ क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असा क्रमांक आला असेल, अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. ५,०००/- च्या दुसन्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(२) तिसरे बक्षिस रु. २,०००/-_ तिसन्या रु. २,०००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक क्रमांक या प्रमाणे ६ क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असा क्रमांक आला असेल, अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. २,०००/- च्या तिसन्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(३) चौथे बक्षिस रु. १०००/-_चौथ्या रु.१०००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक क्रमांक या प्रमाणे ६ क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असा क्रमांक आला असेल, अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. १,०००/- च्या चौथ्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(४) पाचवे बक्षिस रु. ५००/-_पाचव्या रु. ५००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक क्रमांक या प्रमाणे ६ क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असा क्रमांक आला असेल, अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. ५००/- च्या पाचव्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(५) सहावे बक्षिस रु. २००/- :- सहाव्या रु. २००/- च्या बक्षिसासाठी संगणकावर पूर्ण अंकाचे ३८० क्रमांक स्वतंत्ररित्या रँन्डम पध्दतीने काढण्यात येतील व ते क्रमांक सर्व मालिकांसाठी रु.२००/-च्या सहाव्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(६) पहिल्या क्रमांकाचे (सामायिक) रु. १२,००,०००/-चे बक्षिस काढण्याची कार्यपद्धती :-

"महाराष्ट्र गणेशलक्ष्मी रक्षाबंधन विशेष" या मासिक सोडतीमध्ये १० मालिकांत मिळून रुपये १२ लाखाचे पहिले (सामायिक) बक्षिस ठेवण्यात आलेले आहे. प्रथमत: १० मालिकांमधून एक भाग्यवान मालिका निश्चित करण्यात येईल. त्यासाठी प्रत्येक मालिकेची अद्याक्षरे / क्रमांक असलेली प्रत्येकी एक चकती घेण्यात येऊन ती प्रत्येक चकती स्वतंत्र प्लॅस्टिक/रबरी आवरणात घालून पंचमंडळाच्या समोर स्वतंत्र झ्रम मध्ये ठेवली जाईल. अध्यक्षांनी घंटी वाजवून इशारा केल्यावर झ्रम फिरविला जाऊन व पुन्हा घंटी वाजवून इशारा केल्यावर झ्रम थांबविण्यात येईल. झ्रममधून एकच पिशवी (पाऊच) बाहेर काढून त्यातून चकती बाहेर काढण्यात येईल व ती पंचमंडळाला दाखविण्यात येईल. अध्यक्ष त्या चकतीवरील मालिकेच्या अद्याक्षरांची घोषणा करतील. त्यानंतर वरील परिच्छेद- ८ मध्ये विहित केलेल्या पध्दतीने पूर्ण क्रमांकाचा भाग्यवान क्रमांक काढण्यात येईल.

(७) प्रोत्साहनपर बक्षिस रु.१०,०००/- ची ९ बक्षिसे काढण्याची कार्यपद्धती :-

या प्रोत्साहनपर बक्षिसासाठी पहिल्या बक्षिसाची मालिका वगळून उर्वरित ९ मालिकांकरिता पहिल्या बक्षिसासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या भाग्यवान क्रमांकास रु.१०,०००/- चे प्रोत्साहनपर बक्षिस देण्यात येईल.

९. या सोडतीच्या तिकीट छपाईचा खर्च मागणी क्र. जी -२, २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा, १०३ राज्य लॉटरी, (००) (०१) प्रमुख लॉटरी, लॉटरी संचालनालय (२०७५० ४७२), १६ - प्रकाशने तसेच बक्षिस विजेत्या तिकीटांचा खर्च हा मागणी क्र. जी -२, २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा १०३ राज्य लॉटरी (००) (०१) प्रमुख लॉटरी, लॉटरी संचालनालय (२०७५० ४७२) ०५ -बक्षिसे या लेखा शिर्षामधील चालू आर्थिक वर्षात उपलब्ध तरतूदींतून भागविण्यात येईल.

१०. पंचमंडळाचे सदस्य त्यांना पुरविलेल्या बक्षिस विजेत्या क्रमांकाच्या नोंदवहीत विजेत्या क्रमांकाची नोंद करून घेतील व त्या प्रतीवर सही करतील आणि ती प्रत निकालाच्या अभिलेखाची विश्वसनीय प्रत म्हणून ठेवली जाईल.

११. या सोडतीमध्ये कोणत्याही मालिकेमध्ये एकापेक्षा जास्त भाग्यवान क्रमांक निश्चित करताना एखादा क्रमांक पुन्हा आल्यास तो रद्द करून त्या ऐवजी पुन्हा नवीन भाग्यवान क्रमांक निश्चित करण्यात येईल.

१२. या सोडतीतील बक्षिस विजेत्याने कोणत्याही बक्षिसाची मागणी करताना त्यास मूळ तिकीट शासनाकडे सादर करणे बंधनकारक राहील, तसेच कोणत्याही तिकीटांवर एकाच बक्षिसाची मागणी करता येईल.

१३. महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या कोणत्याही सोडतीमधील एखादया बक्षिसाकरिता एकापेक्षा जास्त भाग्यवान क्रमांक काढण्यात येत असतील अशावेळी कोणत्याही क्रमांकाची त्याच मालिकेत पुनरावृत्ती झाल्यास किंवा दोन्ही क्रमांक / एकापेक्षा जास्त क्रमांक सारखे आल्यास नंतर काढलेले क्रमांक रद्द करून त्या ऐवजी नवीन क्रमांक काढण्यात येतील.

१४. या सोडतीमधील बक्षिस विजेत्या तिकीटाचे क्रमांक निश्चित करण्यासाठी ड्रम किंवा विजेवर चालणारी व चक्रावर क्रमांक लावलेली (झॉ मशीन) सोडत यंत्र, वा त्याचप्रमाणे सोडत जलद काढण्याच्या शासनाच्या वृष्टीने योग्य पद्धतीचा अवलंब सोडत काढताना करण्यात येईल. तसेच संगणकातील तांत्रिक बिघाड, विजपुरवठा खंडीत इ. कारणांमुळे जर सोडत काढता आली नाही तर ती सोडत दुसऱ्या दिवशी काढून निकाल जाहिर करण्यात येईल.

१५. सदरच्या सोडतीची कार्यपद्धती पूर्ण झाल्यानंतर शासनाच्या विहित तरतूदीं / कायद्यानुसार या सोडतीच्या निकालाची प्रसिद्धी शासनाच्या राजपत्रात करण्याची कार्यवाही उपसंचालक (वि. व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, १ ला मजला, वाय-ओ १, अंतिरिक्त शॉप कम गोडाऊन, ए.पी.एम.सी. मार्केट, सेक्टर १९-बी, वाशी, नवीमुंबई-४००७०५ या कार्यालयाकडून करण्यात येईल व याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी त्यांची राहिल.

१६. भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाचे Notification No.4/2017- Central Tax (Rates) दिनांक २८/०६/२०१७ मध्ये पुढील प्रमाणे तरतुद आहे.

Sr. No.	Tariff item, sub-heading, heading or chapter	Description of supply of Goods	Supplier of goods	Recipient of supply
5.	--	Supply of lottery	State Government, Union Territory or any local authority	<p>Lottery distributor or selling agent.</p> <p><i>Explanation:-</i> For the purposes of this entry, lottery distributor or selling agent has the same meaning as assigned to it in clause (c) of Rule 2 of the Lotteries (Regulation) Rules, 2010, made under the provisions of sub-section I of section II of the lotteries (Regulations) Act, 1998 (17 of 1998).</p>

केंद्र शासनाचे लॉटरी (विनियमन) नियम २०१० च्या नियम २ (c) मध्ये “ distributor or selling agent” means an individual or a firm or a body corporate or other legal entity under law so appointed by the Organizing State through an agreement to market and sell lotteries on behalf of the Organizing State” असे नमूद आहे. तथापि, सदर तरतुदीनुसार महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या पारंपारिक लॉटरी सोडतीच्या तिकीट विक्रीसाठी शासनाने करार करून कोणीही अधिकृत विक्रेता नियुक्त केलेला नाही. त्यामुळे वरील नमूद नोटीफिकेशन मधील तरतुदीनुसार अधिकृत वितरक / विक्रेता वस्तु व सेवा कर भरणा करण्यासाठी आस्तित्वात नाही. अशा परिस्थितीत वस्तु व सेवा कर वसूल करून भरण्यासंदर्भात आयुक्त, वस्तु व सेवा कर कार्यालयाने पुढील प्रमाणे स्पष्टीकरण दिलेले आहे.

“ If State Government supplies these lottery Tickets directly to any person, who is not legally appointed/authorized as lottery distributor or selling agent as described in clause (c) of Rule 2 of the Lotteries (Regulation) Rules, 2010,- Tax shall be collected and shall be paid by State Government only, as aforesaid.”

तरी वरील स्पष्टीकरणानुसार महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या या प्रस्तावित सोडतींवरील लॉटरी तिकीटांच्या विक्रीवर तिकीट विक्रेत्यांकडून केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेनुसार विहित केलेल्या दराने वस्तु व सेवा कर वसूल करून विहित पद्धतीने शासनाकडे भरण्याची कार्यवाही उपसंचालक (वित्त व लेखा), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वारी, नवीमुंबई यांनी करावी व याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी त्यांची राहिल.

१७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२२०७२११५१६४२४५०५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रशांत पाटील)
अवर सचिव तथा उप संचालक,
राज्य लॉटरी, वित्त विभाग.

प्रति,

१. मा. उपमुख्यमंत्री, मंत्रालय, मुंबई यांचे सचिव.
२. मा. राज्यमंत्री (वित्त), मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
३. अपर मुख्य सचिव, (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव, (ले. व को.), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव, (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. आयुक्त, राज्य लॉटरी, वित्त विभाग, मुंबई-३२.
७. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-२१.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२(लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. सह सचिव (राज्य लॉटरी) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई-५१.

१३. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१४. उप संचालक (वित्त व लेखा), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वाशी, नवीमुंबई.
१५. कक्ष अधिकारी, प्रशा-४/लॉटरी-३/ अर्थोपाय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. लेखाधिकारी, रोख शाखा, लॉटरी संचालनालय, मुंबई.
१७. निवड नस्ती, लॉटरी -२.